

активність. Ядра клітин-зерен мають округлу форму, займають значну площу нейроплазми та містять переважно еухроматин. Ядерце складається з щільного фібрилярного компонента, овальної або округлої форми. Нейроплазма має вигляд тонкого обідка навколо ядра. Нейрони, розташовані у гангліонарному шарі, представлені клітинами Пуркіньє, містять округло-овальні ядра, каріоплазма в них електроннопрозора, в ній переважає еухроматин і є окремі невеликі грудки гетерохроматину. В ядрі розташоване добре помітне велике сферичне ядерце, біля якого наявні рибосомальні гранули. Каріолема складається з чітко контурованих ядерних мембран, вузький перинуклеарний простір. Нейроплазма займає невелику площу і нешироким обідком оточує ядро. У ній спостерігається помірна щільність органел, проте багато рибосом і полісом. Невеликі мітохондрії мають округло-овальну або подовгасту форму і чіткі кристи. Канальці гранулярної ендоплазматичної сітки короткі, непротяжні на поверхні їх мембран наявні рибосоми. Визначаються диктіосоми, окремі лізосоми і вакуолі.

Таким чином, отримані результати субмікроскопічних досліджень структурних компонентів кори мозочка інтактних білих щурів необхідні для подальшого вивчення та порівняння характеру змін у динаміці експерименту при дії різних факторів.

Ольховський В.О., Григорян Е.К., Губін М.В.

**МОРФОЛОГІЧНІ ЗМІНИ ДЕЯКИХ ОРГАНІВ ПРИ ВИЗНАЧЕННІ
ДАВНОСТІ НАСТАННЯ СМЕРТІ**

Харківський національний медичний університет, м. Харків

У сучасній практиці судово-медичних експертів оцінка давності настання смерті (ДНС) є одною з основних питань, що потребує якомога більш чіткого визначення часового інтервалу з моменту настання смерті.

На сьогодні, за допомогою методів, що використовуються судово-медичними експертами, зазвичай неможливо достатньо точно визначити ДНС у період часу від декількох діб після настання смерті і більше.

Метою даної роботи було провести морфологічний аналіз автопсійного матеріалу – тканин деяких органів, для визначення специфічних змін в їх структурі у післясмертному періоді.

Матеріали і методи. Вибірка з 32 зразків тканин органів трупів осіб різної статі та віку, що померли ненасильницькою смертю, час настання смерті яких був зафіксований у супровідній документації, була досліджена на наявність та ступінь виразності автолітичних і гнильних змін протягом 72 годин після настання смерті. Гістологічні зразки були оцінені за допомогою світлопольної мікроскопії.

Результати. Серед тканин органів, що були досліджені, було відмічено найбільш тривалий період розвитку автолітичних змін в матці, передміхуровій залозі та серці.

Висновки. За допомогою оцінки морфологічних змін внутрішніх органів у післясмертний період було виявлено відносно повільний розвиток післясмертних змін у передміхуровій залозі, матці та серці. Подальше вивчення змін цих органів в динаміці післясмертного періоду є перспективним напрямом дослідження у галузі судової медицини, зважаючи на численні випадки судово-медичних експертиз, при проведенні яких розвиток гнильних процесів заважає точній оцінці ДНС.